

DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS

DE

ASTHIMATE SPASMODICO,

QUAM

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE RECTORIS MAGNIFICI,

NICOLAI GEORGII OOSTERDYK,

JOANN. FIL.

MED. DOCT. MEDICINAE THEORETICAE ET PRACTICAE
PROFESSORIS ORDINARIJ,

Amplissimi SENATUS ACADEMICI Consensu,
& Nobilissimae FACULTATIS MEDICAE Decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis
rite ac legitime consequendis,

Eruditorum examini submittit

JOANNES PLUMB,

ANGLUS.

Societ. Phys. Edin. Praeses Annuus
nec non

Soc. Reg. Med. Ed. Socius Extraord.

Ad diem XIV. Augusti MDCCLXXXVI. H. L. Q. S.

LUGDUNI BATAVORUM,
APUD FRATRES MURRAY,

MDCCLXXXVI.



Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

<https://archive.org/details/b30793269>

V I R O

R E V E R E N D O

JOSEPHO HARRISON

FRODSHAMIAE,

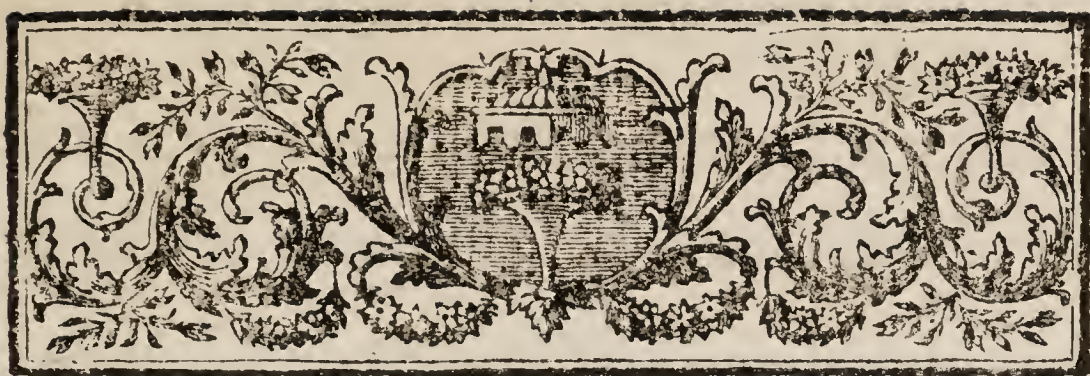
E R U D I T I S S I M O,

B E N E V O L E N T I S S I M O,

D. D. D.

AUCTOR DEVINCTISSIMUS.

Dr. Harte
from his sincere
The Author



DISSERTATIO MEDICA
INAUGURALIS

D E

ASTHMA TE SPASMODICO.



Pulmonum inter actionem & vitam talis est ratio, ut illa cessante, protinus vita, omniumque functionum expirat exercitium; nil igitur gravius est quam sanos conservare Pulmones.

Tot attamen tantaque difficilia in morbis pulmonum in genere sanandis per omne comparuerunt aevum, ut quod libet cò forsan hodie conamen ancipiti pendeat eventu.

A

Ast-

2 DISSERTATIO MEDICA

Asthma spasmodicum, de quo nunc dissertitur, inter morbos gravissimos plerumque fuit enumeratum, & hucusque medela, quod graviter dolendum, fatis quidem certa, Medici disquisitionem elusit. — Has inter tenebras, ut hujus almae Academiae legibus obsequamur, ad morbi narrationem reddendam, quantum potest accuratam praetentamus; & hujus definitionem ab illustr. Cullenii Nosologia verbis sequentibus desumptam eligimus.

„Spirandi difficultas per intervalla subiens cum angustiae in pectore sensu, & respiratione cum sibilo strepente; tussis sub initio paroxysmi difficilis vel nulla, versus finem libera, cum sputo mucosi saepe copioso”.

HISTORIA MORBI.

Asthmatis accessus derepente & improvise
cum

cum languore, lassitudine, & torpore superveniunt, aegro omni fere motu & solitis laboribus statim abhorrente. Tensio & angustiae sensus circum praecordia percipiuntur, & gravior fit respiratio. Asthmaticus si cursum vel iter acclive praesertim faciat, difficillime spiritum ducit. Frigidum purumque aëra vehementer expetit. Si modo paulisper decubuerit, illico sese properanter erigere cogitur. Exemplum attamen legimus ubi spirandi difficultas ex corporis recumbenti positura & supina fuit levata, sed talia raro invenienda. Os aperit, & aëra patulis naribus avidissime haurit; stertore & sibilo strepente comitatur spiratio. Vox non nisi raucedine & dolore formatur. Sternutatio & tussis aegerime perficiuntur. Tales paroxysmi interdum aliquando, sed frequentius vespere noctuque subeunt, pulmonibus quasi obrigentibus

4 DISSERTATIO MEDICA

& pertinaciter oppressis. Oscitationes crebrae & pandiculationes à pervigilio vehementer discruciant, una cum gravedine & dolore capitis. Urina, paroxysmo inchoante, larga egeritur quantitate, tum colore tum odore carens, eodem attamen finiente, hocce profluvium imminuitur, & rubrum depōnitur sedimentum. In morbi initio liquor colore fere atque sapore aquam referens, & flatus praeter modum à ventriculo eructantur, sed ariditas faucium molesta & sitis vehemens ante accessionem peractam, acerbissimae, immo fere intolerandae, evadunt. Materiae biliosae vomitus nonnunquam accidit. Fonticuli, cuivis parti corporis inserti, dolent & rubescunt. Dirigent saepe membra, tanquam magnis fracta laboribus. Organa respirationi inservientia suo munere vix fungi queunt, & adeo riget diaphragma,

INAUGURALIS.

ma, ut hujus actio ex toto fere cesset. Tussis importuna aliquando, incipiente morbo, obvenit, parca vel nulla expectoratione stipante. Somnus brevis somniis horrificis interpellatus, levem inducit remissionem; sed primam vel secundam versus horam matutinam omnia haec symptomata iterum intenduntur. Calor lecti aegroto est anxietati & inquietudini; nunc stragula in pectus vix sustineri possunt. Musculi thoracem obtegentes praeter voluntatis jussu cum insolito & motu tremulo in actionem cientur. Cervix, humeri & thorax, inspiratione perstante, miris modis eriguntur. Arteriarum pulsus, & vi & numero, permultum variant; nunc celeres, intermittentes, parvi & debiles, nunc pleni & naturales. Genae pallescunt, & plerumque deprimuntur; sed si malum ruat in pejus.

6 DISSERTATIO MEDICA

rubent & tumescunt. Oculi truces evadunt & prominent, quasi in his qui strangulantur. Capitis dolor ingravescit. Abdomen tumet, & borborygmi ab aëre intestinis intercluso crebri excitantur. Cordis palpitationes intenduntur. Musculi totius fere corporis contrahuntur. Membra extrema frigescunt, & paulo ante aegrotus vivere desierit sudores gelidi, delirium, sopor, animi deliquium superveniunt.

Paroxysmus, quantumvis adstantibus gravis appareat, non semper formidandus. Homines asthmate conflictati nonnunquam strangulantur, talia attamen exempla raro occurrunt.

Morto in melius vertente, doloris & angustiae in pectore sensus minuitur. Tussis longior & rarior fit, plura atque excernuntur saniosa sputa & humidiora. Pulmones

pedetentim in integrum restituuntur. Flatus expellitur. Venter detumet. Urina egeritur copiosior, licet nondum quicquam in eâ subfidat. Calor lenis & sudor modicus prorumpunt, nunc atque demum somnus vehementer exoptatus aegro conciliatur. Symptomatibus nihilofecius sese adeo benigne ostendentibus, morbus non totus resolvitur. Motus corporis lenissimus, aliquotiens pectoris angustiam & respirationem difficilem inducere solet. Sopor inusitatus iterum cum ventriculi inflatione ad vesperem opprimit; & symptomata nuper abacta, permultum saltem levata, de integro horam versus quâ antea matutinam recrescunt. Sic atque alter paroxysmus per noctes complures alterum excipit, violentia cujus pari imminuitur ratione qua multiplicatur numerus. Hic forte observare fas fit, quo magis nempe inva-

luit

8 DISSERTATIO MEDICA

luit ac inveteraverit malum, eo acerbiora ac vehementiora haec omnia fore symptomata.

Si quando mucus copiosior expuitur, paroxysmus fit lenior citius seriusve accendendus. Hic attamen diutius perraro quinque diebus protenditur, & interdum haud transfit bihorium. Duratio nempe est incerta.

Floyer hunc morbum tractans notat remissionem & longiorem ac plenioram futurum, quo paroxysmus vehementior & diutior perstiterit.

Asthma strictè dictum, raro propriâ suâ vi lethale evadit, sed aliis frequenter morbis arte nullâ debellandis viam sternit. Haud raro accedunt scilicet pedum, dein manuum, faciei ac dorsi tumores, brachiorum torpor; superveniunt insuper phthisis pulmonalis, hydrops pectoris vel etiam ascites ac anasarca, hem-

hemiplegia. Nonnulli, ut notabile est, asthmaticos aliquando amaurosi fuisse correptos observarunt.

Jam satis fortasse de historia morbi fuit dictum, nunc animus paulisper ad discrimen asthma spasmodicum inter & alios morbos ei affines stabiliendum advertendus.

D I A G N O S I S.

Symptomatibus enarratis in historiâ præ-
unti liquidò designatis, negotio cum levissi-
mo hocce malum potest a caeteris secerni.

Asthma inter & Dyspnaeam fortassis dig-
noscere haud erit difficillimum, quippe quidem
illud sub paroxysmorum formâ cum respira-
tione sibilante ingruere solet, dum haec è con-
tra a causis constanter admotis spirandi diffi-

10 DISSERTATIO MEDICA

caltate stipatur perpetuâ, absque sibilo tamen
strepente.

Symptomata pauca inter Hydrothoracem
& Asthma ponere sufficient discrimen. In
illa pedes intumescunt. Vox raro mutatur,
tussis minime saepe impeditur, & respiratio
quanquam difficilis comites plerumque neque
sibillum nec stertorem habet. In illo hisce
omnino eveniunt contraria. Cynanche tra-
chealis sedem in Larynge vel Tracheâ figere
solet, & fere infantibus semper est propria.
Asthma vero bronchia ut plurimum afficit,
& puberem vel incurvam adoritur aetatem.

Angina Pectoris uti in Actis Londinensibus
Medicis a Doctore Heberden depingitur,
signa minus certa præbere diagnostica vide-
tur. Æger tamen hocce morbo gravatus,
motum agens ambulatorium instanti minita-
tur

INAUGURALIS. II

tur fato, sed gressu morato omni extemplò vacat dolore.

CAUSAE MORBI.

Causae remotae in praedisponentes ac occasionales satis apte fortassis dividi possunt.

DE CAUSIS PRAEDISPONENTIBUS.

Corpus humanum in omni vitae decursu, noxiis potestatibus sat ei vehementibus admotis, mutationes quasdam par est subire morbias. Sed dum pars major hominum causis hunc morbum moventibus impune obicitur, & quoniam asthmaticus ipse quibusdam in casibus, harum viribus pestiferis causarum obsistere valet, inde, quendam statum corporis specialem plus in aliâ quam aliâ

conditione earum favere actioni, conficiatur. Talis igitur status & ejus natura proximè indaganda.

Si symptomata jamjam enarrata recenseamus, huncce morbum ex quodam abnormi & motu violento organorum respirationi interfervientium constare dilucidè fortassis patebit.

Malum hocce corpora plerumque adoriri plena complures notarunt medici. Doctor Cullenus attamen illustris affirmat, se nunquam obtinere saepius in alio quam alio temperamento observâsse, & aegros asthmaticos pristinam suam plenitudinem in breve solum tempus retinere uno concessum est ore. Jure igitur colligendum, plethoram rarissime aut numquam pro causa praedisponenti fore aestimandam.

Si omnia attente ad hanc rem pertinentia

tia perpendamus, conditionem fibrarum muscularium laxam mobilitati auctae, aequè in hoc ac plurimis aliis morbis spasmodicis ortum dare credamus fortasse licebit. Ubi plethora hujus relaxationis comes est, potius pro effectu quam causâ habenda est primariâ.

Thoracis angustia, ut asserunt quidam, huic morbo opportunitatem paebuit; esto, sed pectus sic male formatum, me iudice, frequentius pro relaxationis universae systematici effectui quam pro causâ per se agentibus ducendum. Venarum turgescencia, nimia humorum abundantia, cutis alba, laevis, delicata, capillorum mollities & laevis, vigiliae praeter modum protrahae & venus immodice culta, morbi hujus favent accessioni.

DE OCCASIONALIBUS.

Pulmonum quando structuram & varia ex-

14 DISSERTATIO MEDICA

terna in se contemblemur agentia, nil mirum si causae quidem numerosissimae quae asthmatis paroxysmum ciere queant. Taliū perstringere nunc in animo est praecipuas.

Calor externus quoquomodo corpori admotus huic morbo occasionem saepe dedit. Dies aestivi sed eo magis praesertim caniculares, Floyer testante, frequentius quam tempus brumale, paroxysmos invitant. Vicissitudines aëris subitaneas, quod ad ejus levitatem vel gravitatem, vel calorem vel frigiditatem, eo in corpus valere humanum, ut asthma facile inducere queant, fuit observatum. Haec attamen opinio minus hodie quam olim praepollet.

Frigus corpori applicatum, perspirationem obstruendo, noxie pulmones afficit, & malorum in iis segetem, sed morbum prae-

cipue de quo nunc agimus, maturat. Actionem etiam in genus nervosum praestando, ut Hoffmannus monet, eosdem edit effectus. Dum aëris varietates dispicimus, diversa ejus actio in locis excelsis & humilibus considerata. Plus fuit semel comperitum, homines totam fere vitam in montis cacumine secutos, asthmatici symptomatis nequidem levissimi immunes abiisse, sed in vallem descendentes cito morbum esse gravem exper os, & vice versa.

Idem haud raro obtinet quum urbis incolae sese in rus recipit; idem quoque de rusticola qui urbem petiit, observandum. Haecce aequae ac complura alia exempla vis consuetudinis sunt argumento; & fortasse aëris locique mutationem magis ad nervosum conferre quam sanguiferum systema afficiendum commonstrant.

16 DISSERTATIO MEDICA

Floyer siccitatem aëris minus aſthmate conflictato officere quam ejusdem humiditas affirmat; quia hic plus illo ſtatu viriſimiliter noxiis abundat particulis. Vapores multigeni quales ſunt aſſenici, mercurii, plumbi & ſulphuris fumi, aër atque miphiticus, pulvis & odorum non ſolum foetentium, ſed bene quoque olentium halitus, corpore opportuno, cauſis fuere morbo. Nicotianae fumi tantum non incitamento ſunt malo, ſed eidem ſuppetias ferunt. Studium acre, animi pathemata an ſtimulantia an deprimentia, exercitium corporis vehemens & vigiliae caute aufugienda.

Quod ad dietam attinet leviter ſolummodo perſtringendum. Ingluvies qualiscunque maxima ex parte nocet; quia, ventriculo quaſi mechanicè diſtenſo, prematur diaphragma, actio & ejus interpellatur, unde pulmo-

mo-

monibus praecidatur auxilium. Rebus ita sese habentibus exoriantur Dyspnaea, Asthma, &c. Vinum immodice ingurgitatum, vel alii liquores spirituoſi aliquando eodem praestant effectus. Cerevisia fortis vel tenuis non satis fermentata & lupulis saturata in ventriculum ingesta, ob aërem fixum copiosius evolutum, occasionem praebuere morbo.

Morbilli & variolae, pustulis repressis & pulmonibus repulsis, gravem excitarunt respirationem, sed tale fortasse paroxysmum asthmatis sincerum moturum, absque pulmonum structura praesertim opportuna, foret difficile.

Polypi, pinguis circa pulmones cumulus, hydrothorax, scorbutus, febres intermittentes, catarrhus, hysteria, hypochondriasis, ulcera chronica intempestivè conglutinata, fonticuli subito exsiccati, haemor-

18 DISSERTATIO MEDICA

rhagiae vel menses represſi ; dyspepfia , & arthritiſ atonica inter cauſas enumerantur occaſionales.

Ligamina arcte compreſſa , & emplaſtra thoraci admota, huic anſam praeſbuere morbo.

E perſpirationiſ obſtructione, ubi ſanguis in vaſa non deferitur extrema, ſed pulmonibus congeritur , aſthma aliquoties pendere notatur.

C A U S A P R O X I M A.

Cauſa quoniam aſthmatiſ ſpasmودي proxima adhuc medicum latuit ; aequae, ut decet, in praefenti ac in omnibus litibus nondum expeditis gravibus , ſententiam ſummâ cum cautelâ & diffidentiâ tradamus.

Veterum opiniones de hoc morbo obiter recensendae. Hi aſthmaticorum reſpirationem
nem

nem esse a pituitae tenacis quantitate pulmonibus cumulatae impeditam rati, exinde omnia morbi symptomata investigare laborarunt. Haecce attamen materies tenax, sequela esse potiusquam asthmatis causa videtur; quippe quae semper finem versus paroxysmi colligitur. Hancce igitur omnino respuere fortasse haud foret nefas theoriā.

Morbi causa veri, ut credimus, simillima, abnormis est & aliquā ex parte fibrarum muscularium constrictio bronchiorum spasmodica, horum intercludens dilatationem ad plenam & liberam inspirationem idoneam, & rigiditatem inducens quae facilem & expeditam expirationem praepedit. (*)

Et ad hancce opinionem suffulciendam, asthmate conflictatos plerumque dolorem sub

ster-

(a) Vide COLLENI primas Lineas, Paragraph. 1384.

sterno praecipuè sentire, solummodo observare necesse sit; quod documento esse bronchia sedem ibi tenentia saepius imprimis laborare videtur.

Monro, Anatomes Professor Edinensis celeberrimus, alique haud parvi nominis, ad hanc refellendam sententiam experimenta quaedam instituerunt; unde laryngem morbi esse sedem cogere volunt.

RATIO SYMPTOMATUM.

Si opus omnium causas symptomatum explanandi esset susceptum, longe plurimum limites dissertationis praescriptos excurreremus. Pauculas modò easque principes breviter perstringemus.

Difficultas spirandi. Bronchiis spasmo laborantibus, & dilatatione liberâ pulmonibus

INAUGURALIS. 21

bus interclusâ , spiratio reddi promptè potest laboriosa.

Palpitatio Cordis. Vasorum pulmonarium contentis suo impeditis transitu, sanguis circa cor necesse est congeratur, unde proficiscitur palpitatio.

Dolor Capitis. Sanguine a capite refluyente morato, sequitur cephalalgia.

Flatus & Distensio Ventriculi. Cruditates à ventriculi debilitate, nimium aëris generare solent, unde haecce profluunt symptomata.

Difficultas loquendi. Bronchiis tantum contractis, aër pulmonibus liber exire nequit; nil mirum ut vox ex toto fere deletur.

PROGNOSIS.

Floyer quando de asthmate tractans dicit se morbo esse per annos fere triginta ten-

22 DISSERTATIO MEDICA

tatum, & memoriae casus aegrorum plusquam duodecimum lustrum eodem laborantium prodit, periculi paulum instantis imminere praenuntiemus licet. Periculum attamen quando supervenerint palpitationes cordis violentae, vocis integra privatio, respiratio anhela, pulsus celer, debilis, abnormis, fluxus sanguinis ad faciem nimius, aliaque symptomata gravia, qualia sunt animi deliquium, &c. impendet. Si morbus à labe derivetur hereditariâ, haud multum revera sperandum, & quodque fortasse medici conamen irritum evadet. Constitutio attamen vegeta quam annosa & debilitata impuniùs morbo occurrit. Nunc ad

METHODUM MEDENDI

progredimur, ad quam rite instituendam minime vero nobismet volumus. Tale enim
con-

conamen foret inverecundum, quippe quod nostri certo majores semper moliendo defecerunt: fatis sit igitur, quantum potest, medicamenta quae aegro fuere levamini enumerare. Ad hocce praestandum duo consilia necessaria videntur.

Primo, paroxysmum solvere.

Secundo, recursui obvenire.

De evacuantibus imprimis & antispasmodicis differendum.

Venaesectio per quam vasa plenissime vacuari possunt hic loci considerata. De hujus remedii fructu multum inter medicos disputatum. Modò non sanguis summâ mitatur cautelâ, experientia lethalis brevi explicabit errorem; nimis enim exhausti & vires debilitando, gravium malorum & insanabilium seges cito maturescit. Hocce attamen remedium non ex toto rejiciendum; quo-

24 DISSERTATIO MEDICA

quoniam multis in exemplis, excessum citra habitum, quando per pulmonum vasa adeo aegrè fluit sanguis ut laboranti suffocatio ferè minuitur, utilissimum evadit.

Emetica mitiora, uti Ipecacoanha, Tartarum Emeticum &c. haud medici attentione indigna. Ventriculo enim contenta in hocce morbo malè concoquente, nascuntur cruditates quas necesse est operâ expellamus medicinali; ad quod absolvendum, benè inter emetica recurritur. Talia attamen remedia iteratò adhibere malum; ventriculum enim enervant, corpus totum debilitant, & morbi saepè recursui ortum dare solent (*b*).

Expectorantia, qualia sunt Scillae, Colchicum, Gummi Ammoniacum, Alk. vol. &c. remedia inter proficua enumeranda.

An-

(*b*) Vide FLOYER *on Asthma*.

Antispasmodica multigena, gummata praefertim foetida, nonnulli acriter aegro collaudant. Talia attamen ob vim stimulantem in genere Cullenus damnat. Moschus proculdubio huic ac multis aliis morbis spasmodicis, si modò comparari potuit sincerus, multum prodesset. Usus talem ob ambiguitatem in ancipiti tamen versatur. Opium & camphora, aether atque ad gutt. 100 quantitatem sumptus, saepius cum fructu, haud levi adhibentur. Balneum tepidum ob vim relaxantem, an topicè an universè admotum, anodyna, etiam oleosa, aliaque fomenta pectori adposita, medici multum celebrarunt.

Dr. PERCIVAL, Mancuniensis, alique, multis in morbis spasmodicis; viz. in Epilepsiâ praefertim & Choreâ, Zinci Flores laudibus extulerunt profusis; sed effectus ec-

rum in asthma non dum firmantur spasmodico.

. HOFFMAN & WHYT Cantharidum strenue suaserunt usum; hae attamen CULLENI votis nunquam respondisse videntur.

Haud alienum fortasse hic loci observare foret, aegrum annos plus minus triginta asthma laborantem, à scabiei eruptione fere universâ, prorsus omni symptomate asthmatico esse citò liberatum.

Laxantia, Enemata, Vesicantia, Setacea & Fonticuli, quippe quae nimium totius corporis, praesertim & pulmonum mobilitatem magnopere demunt, & sanguinis quantitatem ista per organa fluentis imminuunt, ad consilium secundum sunt apta supplendum.

Lavatio frigida, Jupiter gelidus & fere-nus, cortex peruvianus, & Amara multa, diathesi phlogisticâ absente, nonnunquam plurimum profunt.

Quod

Quod ad aegroti regimen & diaetam spectet, proximè perpendendum.

Juscula tenuia, panis bene fermentatus, lac, ejusdem serum, fructus mites, aliaque facilè concoquenda, victum constituere debent.

Carnes omnigenae nisi eupepticae, & vegetabilia ob aërem contentum, ex toto respicienda. Aqua frigida, vel pani tosto infusa & vino pauxillo vel liquore acido quovis commista, pro potu anteferenda communi.

Thea & Coffaea à Doctore CULLENO ex usu nocua, ut & cubiculi, solis quoque radiorum calor, habentur.

Tranquillitas, animique serenitas per multum juvant, dum ejusdem pathemata varia aeque ac vigiliae nocent.

